

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA W GDAŃSKU

WK/6130/58/1/4/2023

Gdańsk, dnia 14 lipca 2023 r.

**Pan
Jan Michalski
Wójt Gminy Lichnowy**

sprawa: Wystąpienie pokontrolne

Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku przeprowadził na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. *o regionalnych izbach obrachunkowych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) oraz § 4 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 r. *w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania* (Dz. U. Nr 167, poz. 1747) w okresie od dnia 21 lutego 2023 r. do dnia 2 czerwca 2023 r. kontrolę kompleksową gminy Lichnowy.

Wyniki kontroli zostały ujęte w protokole podpisanym przez obie strony w dniu 2 czerwca 2023 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono Panu Wójtowi.

Celem kontroli – obejmującej lata: 2019 - 2022 oraz inne okresy w miarę potrzeby – zgodnie z postanowieniami art. 5 *ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych* było sprawdzenie prawidłowości realizacji przez organ wykonawczy uchwał Rady Gminy i innych zadań w zakresie gospodarki finansowej oraz zamówień publicznych.

Z ustaleń kontroli wynika, że w kierowanej przez Pana jednostce część zadań wykonywana była z naruszeniem przepisów zawartych w aktach prawnych regulujących zasady gospodarki finansowej jednostek sektora finansów publicznych.

Do najistotniejszych nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli należy zaliczyć:

1. niepodjęcie w 2022 r. czynności sprawdzających wobec:
 - a) 3 podatników podatku od nieruchomości będących osobami fizycznymi (na 32 objętych czynnościami kontrolnymi) w przypadkach, gdy część posiadanych gruntów winna zostać opodatkowana podatkiem rolnym zamiast podatkiem od nieruchomości bądź złożone informacje podatkowe były wypełnione niezgodnie z ustalonymi wymogami, czym naruszono art. 272 pkt 3 i art. 274 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. *Ordynacja podatkowa* (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 2651 z późn. zm.) w zw. z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. *o podatkach i opłatach lokalnych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 70) – str. 42 - 43 protokołu kontroli.

W myśl art. 2 ust. 2 *ustawy o podatkach i opłatach lokalnych* opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości nie podlegają użytki rolne lub lasy, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej.

Stosownie do treści art. 272 pkt 3 *Ordynacji podatkowej* organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami.

Zgodnie natomiast z brzmieniem art. 274 § 1 cyt. ustawy w razie stwierdzenia, że deklaracja zawiera błędy rachunkowe lub inne oczywiste omyłki, bądź że wypełniono ją niezgodnie z ustalonymi wymaganiami, organ podatkowy w zależności od charakteru i zakresu uchybień:

- koryguje deklarację, dokonując stosownych poprawek lub uzupełnień, jeżeli zmiana wysokości zobowiązania podatkowego, kwoty nadpłaty, kwoty zwrotu podatku lub wysokości straty w wyniku tej korekty nie przekracza kwoty 5.000 zł,
- zwraca się do składającego deklarację o jej skorygowanie oraz złożenie niezbędnych wyjaśnień, wskazując przyczyny, z powodu których informacje zawarte w deklaracji podaje się w wątpliwość;

- b) 1 podatnika, który deklarację podatkową w podatku od środków transportowych złożył z opóźnieniem wynoszącym 29 dni, czym naruszono art. 272 pkt 1 lit. a w zw. z art. 274a § 1 *Ordynacji podatkowej* oraz art. 9 ust. 6 pkt 1 *ustawy o podatkach i opłatach lokalnych* – str. 49 protokołu.

Zgodnie z art. 9 ust. 6 pkt 1 *ustawy o podatkach i opłatach lokalnych* obowiązek składania deklaracji na podatek od środków transportowych na dany rok podatkowy ciąży na osobach fizycznych i osobach prawnych będących właścicielami środków transportowych i winien być zrealizowany w terminie do dnia 15 lutego, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu – w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku.

Stosownie do treści art. 272 pkt 1 lit. a *ustawy Ordynacja podatkowa* organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających, mających na celu sprawdzenie terminowości składania deklaracji.

Natomiast w myśl art. 274a § 1 tej ustawy organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do ich złożenia, jeżeli nie zostały złożone mimo takiego obowiązku.

W trakcie kontroli gmina podjęła czynności sprawdzające w ww. sprawach.

2. Wydanie 3 zezwoleń na zajęcie pasa drogowego w celu prowadzenia robót (czynnościami sprawdzającymi objęto wszystkie 6 decyzji wydanych w 2022 r.) na podstawie niekompletnych wniosków o wydanie zezwolenia na zajęcie pasa drogowego (brakowało ogólnych planów orientacyjnych oraz informacji o sposobie zabezpieczenia robót, a także wymaganych oświadczeń), czym naruszono § 1 ust. 5 pkt 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 2004 r. w sprawie *określenia warunków udzielania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego* (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 1264) – str. 59 - 61 protokołu.

Zgodnie ze wskazanymi przepisami w przypadku zajęcia pasa drogowego w celu prowadzenia robót do wniosku o wydanie zezwolenia na zajęcie pasa drogowego należy dołączyć dodatkowo:

- 1) ogólny plan orientacyjny w skali 1:10000 lub 1:25000 z zaznaczeniem zajmowanego odcinka pasa drogowego oraz informację o sposobie zabezpieczenia robót, jeżeli nie jest wymagany projekt organizacji ruchu,

- 2) oświadczenie o posiadaniu ważnego pozwolenia na budowę obiektu umieszczanego w pasie drogowym lub zgłoszenia budowy lub prowadzonych robót właściwemu organowi administracji architektoniczno – budowlanej.
3. Dokonanie zwrotu 70 % kwoty zabezpieczenia należytego wykonania umowy:
- a) w wysokości 25.480 zł w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na *Przebudowę budynku na potrzeby GOPS w Lichnowach wraz z zagospodarowaniem terenu* (umowa nr FS.1.3/2021 z dnia 14 czerwca 2021 r.; cena: 728.000 zł) z opóźnieniem wynoszącym 18 dni (protokolarnego odbioru robót dokonano w dniu 31 grudnia 2021 r. – zwrotu należało dokonać do dnia 30 stycznia 2022 r. – zwrot został przekazany w dniu 17 lutego 2022 r.),
 - b) w wysokości 32.798,77 zł w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na *Przebudowę ul. Lachowicza w Lichnowach* (umowa 12.2/2022 z dnia 30 czerwca 2022 r., cena: 937.107,80 zł) z opóźnieniem wynoszącym 22 dni (protokolarnego odbioru robót dokonano w dniu 2 września 2022 r. – zwrotu należało dokonać do dnia 3 października 2022 r. – zwrot został przekazany w dniu 25 października 2022 r.),

czym naruszono art. 453 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych* (tekst jednolity: Dz. U z 2022 r. poz. 1710 z późn. zm.) w zw. z postanowieniami ww. umów – strona 108 i 112 protokołu.

W myśl wskazanego przepisu zamawiający zwraca zabezpieczenie w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należyte wykonane.

Zgodnie z postanowieniami ww. umów w przypadku należytego wykonania robót 70% zabezpieczenia miało zostać zwrócone/zwolnione w ciągu 30 dni od dnia wykonania przedmiotu umowy i uznania przez zamawiającego za należyte wykonane.

Ponadto w trakcie kontroli ustalono, że w badanym okresie organ stanowiący gminy nie podjął uchwały w sprawie ustalenia wysokości stawek procentowych opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości, który może nastąpić w wyniku wydzielenia nieruchomości na skutek ich scalenia i podziału, czego wymaga art. 107 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. *o gospodarce nieruchomościami* (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 344 z późn. zm.) – str. 56 - 57 protokołu.

Zgodnie z art. 107 ust. 1 ww. ustawy osoby, które otrzymały nowe nieruchomości wydzielone w wyniku scalenia i podziału, są zobowiązane do wniesienia na rzecz gminy opłat adiacenckich w wysokości do 50% wzrostu wartości tych nieruchomości, w stosunku do wartości nieruchomości dotychczas posiadanych. Przy ustalaniu wartości dotychczas posiadanych nieruchomości nie uwzględnia się wartości urządzeń, drzew i krzewów, o których mowa w art. 106 ust. 1 ww. ustawy, jeżeli zostało za nie wypłacone odszkodowanie.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że ustalenie stawki procentowej opłaty adiacenckiej stanowi obowiązek rady gminy, bowiem dopiero na jej podstawie wójt (burmistrz, prezydent miasta) w drodze decyzji ustala i określa wysokość opłaty adiacenckiej, stanowiącej dochód gminy. Brak stosownej uchwały prowadzi do nieuprawnionej rezygnacji ze źródła dochodów danej jednostki samorządu terytorialnego (*vide*: J. Jaworski, A. Prusaczyk, A. Tułodziecki, M. Wolanin *Ustawa o gospodarce nieruchomościami. Komentarz*, wyd. C. H. Beck 2015 r., Legalis; por. również: wyrok WSA w Gliwicach z dnia 28 lutego 2007 r. sygn. II SA/GL 654/06, wyrok NSA Ośrodek Zamiejscowy w Katowicach z 25.07.2000 r. sygn. II SA/KA 2952/98, wyrok NSA z dnia 14 stycznia 2003 r. sygn. I SA 2293/02).

Podając powyższe do wiadomości Pana Wójta, działając na podstawie art. 9 ust. 2 *ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych*, proszę o spowodowanie usunięcia przedstawionych nieprawidłowości poprzez:

1. podejmowanie czynności sprawdzających zgodnie z postanowieniami *ustawy Ordynacja podatkowa*,
2. wydawanie zezwoleń na zajęcie pasa drogowego na podstawie kompletnych wniosków zgodnie z przepisami *rozporządzenia w sprawie określenia warunków udzielania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego*,
3. terminowe dokonywanie zwrotu zabezpieczeń należytego wykonania umowy, zgodnie z postanowieniami *ustawy Prawo zamówień publicznych*.

Proszę również wyeliminować wszystkie pozostałe nieprawidłowości i uchybienia wyszczególnione w protokole kontroli.

Jednocześnie informuję, że, zgodnie z treścią art. 9 ust. 3 *ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych*, kontrolowana jednostka jest obowiązana w terminie 30 dni od dnia doręczenia wystąpienia pokontrolnego zawiadomić Izbę o sposobie wykonania wniosków lub przyczynach ich niewykonania.

Wykonanie wskazanych wyżej zaleceń może być objęte kontrolą sprawdzającą, zgodnie z art. 7a ust. 4 *ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych*.

Do wniosków zawartych w powyższym wystąpieniu (zgodnie z art. 9 ust. 3 i ust. 4 *ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych*) przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku za pośrednictwem Prezesa tutejszej Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Roman Fandrejewski

Zastępca Prezesa

Regionalnej Izby Obrachunkowej

w Gdańsku

Do wiadomości:

Pani Anna Grunau - Drażek – Przewodnicząca Rady Gminy Lichnowy.